



Landgoed Mookerheide

Op weg naar een levendig en eigentijds jugendstil landgoed



Natuurmonumenten



Natuurbegraafplaats
Landgoed Mookerheide



We leven in een prachtig land met unieke landschappen, rijk aan natuur en monumenten. Als grootste particuliere beschermer van dit erfgoed in Nederland zet Natuurmonumenten zich in om dit te behouden en waar nodig te herstellen. Landgoederen nemen hier een bijzondere plaats in. Landgoed Mookerheide is zo'n bijzondere plek die een grote cultuurhistorische waarde herbergt.

Het landgoed, sinds 2001 aangewezen als beschermd rijksmonument, bestaat uit een jugendstil jachtslot met daaromheen een park en tuinen. De aanleg ervan startte in 1902. Samen met de bij behorende bossen beslaat het landgoed een oppervlakte van 160 hectare. In 1985 werd Natuurmonumenten eigenaar.

In ere herstellen

Natuurmonumenten wil de kwaliteit van de natuur en het cultureel erfgoed verbeteren en het landgoed in ere herstellen. Door het landgoed en het jachtslot voor een breed publiek toegankelijk en zichtbaar maken, wil Natuurmonumenten het landgoed weer laten leven.



Collectie: Jac Peeters



Oude kas voor renovatie (foto: Bart van der Aa)

In verschillende periodes tussen 1900 en 1960 kwam Landgoed Mookerheide tot stand. Verschillende eigenaren hebben er diverse functies in gehad (jachtslot en daarna als internaat) en zo hun eigen stempel op het landgoed gedrukt. Hierdoor zijn verschillende tijdslagen duidelijk herkenbaar op het landgoed, waardoor het geen eenheid is. Natuurmonumenten gaat hierin verandering in aanbrengen.

Herstel historische kassen en nutstuinen

Een eeuw geleden lagen er achter het jachtslot een prachtige moestuin, fruitmuren en drie kassen. Toen Natuurmonumenten Landgoed Mookerheide kocht, bleek van een 'landgoed' nauwelijks nog sprake. De afgelopen jaren is al flink begonnen met de eerste herstelwerkzaamheden. De twee nog aanwezige historische kassen, de verdiepte tuin, de kweektuinen en de fruitmuren zijn gerenoveerd. Een grote groep vrijwilligers van Natuurmonumenten teelt er groenten en fruit. De tuinen en de kassen kun je bezoeken als de grote zwarte poort open staat.

Pluktuin Zelfgeplukt

In 2020 startte Zelfgeplukt in de Nutstuinen op Landgoed Mookerheide. In de entourage van de oude moestuin kun je je eigen bos bloemen samenstellen. De bloemen zijn geheel natuurvriendelijk geteeld. Plukken kan uit een groot aanbod van korenbloemen, leeuwenbekjes, zomerasters, cosmea's, zonnebloemen en nog veel meer. Kom je een keer kijken? Kijk voor de openingstijden en meer informatie op www.zelfgeplukt.nl.





Horeca in het jachtslot

Het jachtslot bood lange tijd plaats aan een hotel-restaurant. Door achterstallig onderhoud is het jachtslot toe aan een omvangrijke restauratie. Natuurmonumenten streeft naar een eigentijdse, laagdrempelige horecafunctie die recht doet aan het behoud van de unieke kwaliteiten van de locatie. Hiervoor dienen de installaties, waaronder in elk geval het verwarmingssysteem, vervangen en/of aangepast te worden aan de eisen van deze tijd. Het gedeelte van de oude kapel is geschikt als horecaruimte. De rest van het jachtslot komt voor andere bestemmingen beschikbaar, zoals trouwen, vergaderen of huiskamerconcerten. De beleefbaarheid van het jachtslot verbetert, hetgeen meteen bijdraagt aan de instandhouding van het landgoed. Tijdens de restauratie is er tussen de parkeerplaats en de tuinen een tijdelijke popup-horeca voor een lekkere kop koffie of een heerlijk broodje.

Natuurbegraven

Op het landgoed bevindt zich een natuurbegraafplaats. Steeds meer mensen willen zich verbinden met de natuur en hebben behoefte daar ook hun laatste rustplaats te krijgen. Om dit mogelijk te maken werkt Natuurmonumenten samen met Natuurbegraaven Nederland. In totaal zal op circa 50 hectare van het gebied natuurbegraven plaatsvinden. Dit past goed bij de ambitie om het park- en landgoedbos te herstellen. Er ontstaan open plekken die geschikt zijn voor natuurbegraven. Natuurmonumenten en Natuurbegraaven



Nederland werken op deze manier samen aan het behoud en het versterken van de natuur. De natuurbegraafplaats blijft een openbaar natuurgebied en dus toegankelijk voor bezoekers. Meer informatie op www.natuurbegra-vennederland.nl.

Natuur- en landgoedherstel

Door de tijd heen is veel van het landgoedkarakter verloren gegaan. Natuurmonumenten wil in het oorspronkelijke parkbos de natuur- en cultuurwaarden verbeteren. In het parkbos vergroten we de zichtbaarheid van de, voor het parkbos kenmerkende, boomgroepen en -boeketten door omringende bomen te kappen. Die open plekken zijn tevens aantrekkelijk voor allerlei vogels en reptielen, zoals de levendbarende zandhagedis, hazelworm en de gladde slang.

Het rechte patroon van paden en de blokvormige structuur van het bos vormen het belangrijkste kenmerk van de bossen op Landgoed Mookerheide. Lanen versterken deze structuur. Een aantal lanen verkeert in vervallen toestand en gaan we herstellen. We gaan ervoor zorgen dat de laanbomen weer voldoende zonlicht blijven krijgen en dat er heide en allerlei kruiden gaan groeien. Ook gaan we in het bos bomen kappen die hier niet van nature thuishoren, zoals Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eiken. Bij de werkzaamheden ontzien we bijzondere natuurwaarden zoals droogdalen en dassenburchten.



Boomboeket (foto: Bob Luijckx)

Het jachtslot

Het jachtslot, gebouwd tussen 1902 en 1905, is ontworpen als een zogeheten 'Gesamtkunstwerk', waarbij de architectuur en het interieur onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, van dakpan tot inbouwkast. Dat is een van de grote monumentale waarden van dit complex. Wie het jachtslot oppervlakkig bekijkt, ziet een prachtig gebouw, maar wie het jachtslot in detail bekijkt, ontdekt dat er veel mis is, zowel in technisch als cultuurhistorisch opzicht. Natuurmonumenten gaat het jachtslot restaureren. Enerzijds betreft het de bouwkundige restauratie van zowel het exterieur als het interieur van het jachtslot. Deze zijn in de loop der jaren verrommeld, versleten en weggeschilderd, met als dieptepunt het overstucen van de oorspronkelijk met tegelwerken gedecoreerde gevels van het hoofdgebouw.



Jachtslot in de steigers (foto: Bob Luijckx)

Anderzijds is er de noodzaak het pand wat betreft energieverbruik te optimaliseren, door middel van een duurzame energievoorziening en isolatie van gevels en daken, uiteraard binnen de mogelijkheden van het monument. Ook wordt de toegankelijkheid verbeterd voor mindervaliden.

Inrichting en behoud van het landgoed

Grote delen van het parkbos en de siertuin rond het jachtslot zijn in de afgelopen jaren hersteld. Natuurmonumenten gaat de komende jaren aan de slag met het verdere kleine herstelmaatregelen van het parkbos. Cultuurhistorisch waardevolle overblijfselen van menselijke activiteiten, zoals grindwinningskuilen en karrensporen, blijven intact en vormen een aanvulling op het landgoed. De oprijlaan heeft een opknapbeurt gekregen en er is een route voor mindervaliden aangelegd. Met de nog aan te leggen nieuwe wandelroute door het parkbos wordt het voor recreanten aantrekkelijker naar het jachtslot te wandelen.

Samenwerking

Door deze kwaliteitsslag op Landgoed Mookerheide is Natuurmonumenten in staat het landgoed op een dusdanige manier te beheren dat het voor de toekomst behouden blijft. Door het in goede staat brengen van de rijksmonumenten, het zorgen voor meer eenheid in het geheel, het verder verhogen van de kwaliteit de natuurwaarden en het verbeteren van de toegankelijkheid van het gebied, wordt een bezoek aan het landgoed aantrekkelijker. Natuurmonumenten gaat het landgoed zodanig beheren dat de opbrengsten van het landgoed (inclusief subsidies) voldoende zijn voor het onderhoud en herstel ervan. Dit kunnen we alleen maar doen door de samenwerking met Zelfgeplukt, Natuurbegraven Nederland en de toekomstige exploitant van de horeca.



Kleine kas na renovatie (foto: Fons Mandigers).

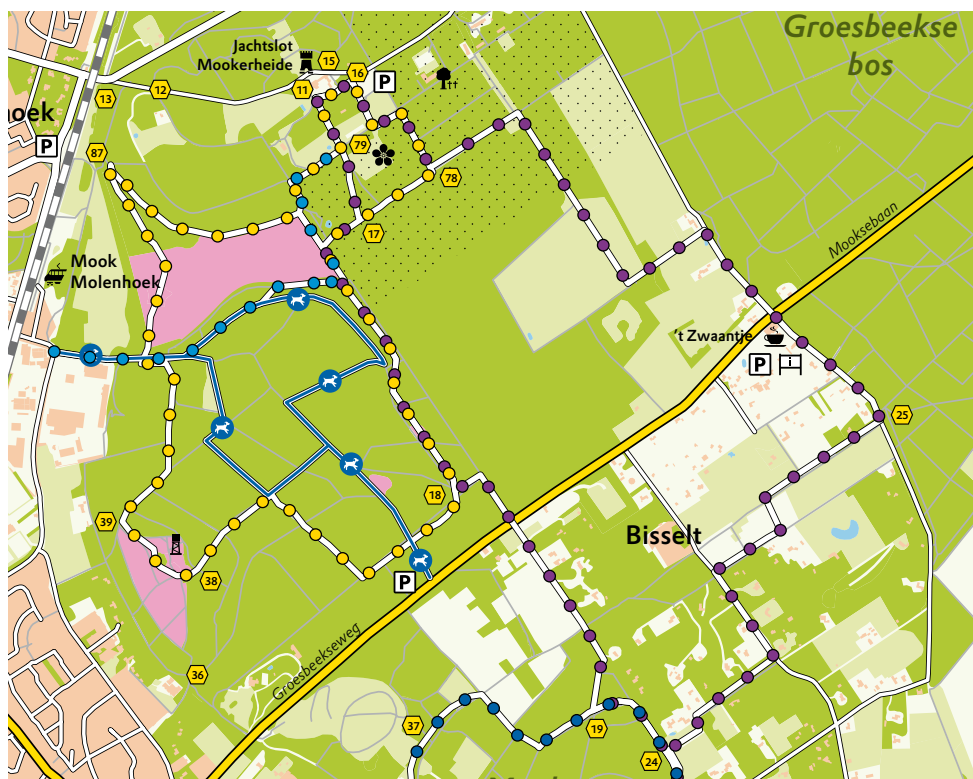
Wandel de Twee Schansenroute

Langoed Mookerheide optimaal beleven, dat kan via de Twee Schansenroute. Deze gevarieerde wandelroute brengt je niet alleen over het landgoed, maar laat je ook genieten van de heide op de Heumense Schans en Mookerschans. Daarnaast geniet je van de natuur in de uitgestrekte bossen en beklim je bij de Mookerschans de uitkijktoren voor een prachtig uitzicht. De route wordt aangegeven met gele pijltjes en is 5 kilometer lang. Let op: Vanwege het reliëf in deze route is deze helaas niet geschikt voor mensen die slecht ter been zijn. Vind je 5 kilometer te kort? Bij wandelknooppuntenpaaltje nummer 18 komt u de paarse route tegen die naar de Mookerheide voert. Stap je over op de paarse route dan wordt de wandeling in totaal 8,3 kilometer.



Schansen

De schansen die je onderweg tegenkomt zijn geen onderdeel van Landgoed Mookerheide. In de heide bevindt zich de Heumense schans, een verdedigingswerk uit de zeventiende eeuw. Het bestaat uit een droge gracht en aarden wallen in de vorm van een ster. In het heideveld verderop vind je de Mookerschans met uitkijktoren. In de heide bij de Heumense schans grazen Schotse hooglanders. Wanneer je voldoende afstand houdt (ongeveer 25 meter), vinden ze het prima dat je voorbij loopt. Zorg wel dat je de hond aan de lijn houdt! De Schotse hooglanders grazen van het gras en eten de jonge boompjes die tussen de heideplanten omhoog komen. Hierdoor zorgen de dieren ervoor dat de heide niet dichtgroeit met bomen. Zo blijft de heide een fijne plek voor bijzondere dieren zoals de zandhagedis en kunnen wij blijven genieten van het weidse uitzicht.



Legenda



Parkeerplaats



Informatiepaneel



Jachtslot Mookerheide



Tuinen en kassen



Ceremonie- en informatieruimte
natuurbegraafplaats



Uitkijktoren



Treinstation



Bos



Grasland, akker



Heide



Bebouwing



Natuurbegraafplaats



Provinciale wegen



Verharde wegen



Bospaden



Rondleidingen

Tijdens de restauratie organiseert Natuurmonumenten regelmatig rondleidingen in het jachtslot en op het landgoed. We nemen je dan mee naar de bouwplaats en laten je zien wat er allemaal gebeurt. Breng een bezoek aan de kassen of ga mee met een van de vele rondleidingen en bezoek het jachtslot van binnen en verbaas je over de prachtige Jugendstil-details. Wil je ook mee met een van deze rondleidingen? Boek dan een ticket op www.natuurmonumenten.nl/landgoed-mookerheide en klik door op agenda.

Ook privé-rondleidingen met jouw (tuin)vereniging, team of familie zijn mogelijk. Voor meer informatie over de rondleidingen op Landgoed Mookerheide kun je terecht bij: rijkvannijmegen@natuurmonumenten.nl.



Vlogs

Om niets te missen worden er geregeld filmpjes opgenomen om iedereen de restauratie van dichtbij mee te laten maken. Volg deze vlogs via www.natuurmonumenten.nl/landgoed-mookerheide en klik door op projecten.



Bescherm Landgoed Mookerheide

Wil je Landgoed Mookerheide jaarlijks steunen? Natuurmonumenten beschermt dit bijzondere landgoed voor de toekomst. Dit doen we samen met onze leden, vrijwilligers, boswachters en partners. Help ook mee dit erfgoed in het Rijk van Nijmegen te beschermen. Word lid van Natuurmonumenten! Je ontvangt een boek met 80 verrassende tochten door de natuur en je krijgt tot wel 30% korting op onze activiteiten. Lid worden kan via www.nm.nl/leden/nbr.

Donatie

Wil je Landgoed Mookerheide steunen met een gift? Dat kan. Je kunt doneren via www.nm.nl/donatie/nbr. Je kiest zelf het bedrag dat je eenmalig wilt doneren. Dit kan al vanaf € 2,50. Je betaalt gemakkelijk met iDeal. Je ontvangt een e-mail ter bevestiging. Hartelijk dank voor je steun aan Landgoed Mookerheide.



Het jachthuis aan de vooravond van de grote renovatie (foto: Bob Lijns)

Ontmoet de boswachter

Kom onze boswachters ook digitaal tegen!

Lees het laatste nieuws, deel je ervaringen of waarnemingen in het Rijk van Nijmegen

 facebook.com/groups/NMrijkvannijmegen

 instagram.com/natuurmonumenten_rijkvnnijmegen

 Download de app Natuur Routes

Voor meer informatie, activiteiten of vragen over (de ontwikkelingen) van Landgoed Mookerheide

Natuurmonumenten

Noordoost-Brabant & Rijk van Nijmegen

Zevendalseweg 12a

6586 AS Plasmolen

www.natuurmonumenten.nl/landgoed-mookerheide

rijkvannijmegen@natuurmonumenten.nl

